

1976
Biblioteca Universității Reg. Ferdinand
Cluj

Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Abonamente	MANUSCRISELE SE VOR TRIMIȚE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ	Publicații
Parohii cl. I 450 Lei	EPISCOPIA CARANSEBEȘULUI CONT C. E.Ș. Nr. 89878	Concursse protopopiate 1000 Lei
" cl. II 400 Lei		" parohii cl. I 800 Lei
" cl. III 350 Lei		" " " II 500 Lei
Sub clasă 300 Lei		" " " III 400 Lei
Particulari 200 Lei		Diferite publicații cm. □ 6 Lei

Organizarea Mitropoliei Banatului

Mitropolia Banatului, acest vis frumos și îndrăzneț, pentru realizarea căruia au luptat viața lor întreagă, atâtea generații de înaintași ai noștri, este azi o realitate.

Marți, 17 Februarie a. c. s'a ținut la reședința mitropolitană din Timișoara, prima ședință de organizare a mitropoliei noastre.

Această zi va rămâne o zi de început de epocă, în istoria ortodoxiei noastre bănățene.

Ierarhii Banatului, împreună cu comisiile celor două eparhii surori, într'o atmosferă de înaltă înțelegere a momentului istoric, au discutat, sub toate aspectele ei, problema organizării mitropoliei noastre, hotărându-se a se face, cât mai curând posibil, toate formele legale de organizare.

Inceputul s'a făcut. Urmează desăvârșirea...

Citeam odată undeva: Viața nu vine din afara ta. Viața o reverși tu, asupra celor ce te înconjoară. Și, intensitatea vieții tale interioare, transfigurează totul în jurul tău.

Aceasta o poate verifica fiecare dintre noi, în viața sa.

Dar, acest adevăr, îl putem verifica, mai ales, noi, Bănățenii, privind realizările de până acum și perseverența în noui acțiuni de înfăptuiri mărețe, a primului nostru mitropolit, al restauratei mitropolii bănățene și ale ierarhului istoricei episcopii caransebeșene.

Datorită unei perseverențe demnă de urmat și a unei munci prodigioase a mitropolitului nostru Vasile, mitropolia Banatului, care azi e o realitate și e în plină organizare, pentru cei mai mulți dintre noi,

rămânea numai un frumos și îndrăzneț vis de viitor.

Ceea ce „medicul districtual” din Bocșa-Montană, Dr. Petru Borlovan, îndrăznește să creadă în 1910, că numai peste 75 de ani, s'ar putea realiza, din modestia sa averea, s'a realizat...

În testamentul său, de mare mecenat al Banatului, semnat la „8 Iuliu 1910”, scria:

„Testez, pentru nou înființându **Metropolie greco-orientală română**, adecă pentru **Metropolia bănățeană**: 100.000 coroane, iar suma aceasta să se depună spre fructificare la o bancă română, deamână de încredere, pentru un timp cam de 75 ani, până va spori capitalul la 3.000.000 — 3.200.000 coroane. Atunci să se facă pașii cuveniți pentru nou înființându **Metropolie**. De va succede crearea acestei metropolii, din interesele acestui capital, mai întâiu să se zidească reședință deamână de un mitropolit..., iar la caz de nu va fi nici decum posibil înființarea acestei metropolii, din cauze politice, schimbare de sistem guvernamental, să se dea ajutoare studenților universitari gr. or. români, din patrie, lipsiți de avere... etc”.

...Își testase cea mai mare parte din averea sa, pentru metropolie și totuși greu credea, că se va putea realiza.

Dar, visul său, e azi realitate...

...Ascultând cuvântul ponderat, ținut la începutul ședinței, de primul nostru mitropolit, cuvânt care făcea legătură cu trecutul visurilor noastre și fixa nădejdi robuste în sufletele celor care ascultam, de noui realizări bănățene, fără să vreau, vedeam conturându-se, în spatele Arhipăstorului Banatului, tot mai clar, figura

mecenatului bănăţean, imortalizată în testamentul său, de mare român şi biserican şi în tabloul din biroul secţiei economice a Consiliului nostru eparhial.

Şi, cu sufletul mai era prezent şi Emanuil Ungureanu, marele tribun al Banatului, luptătorul de o viaţă întreagă, pentru mitropolia noastră şi atâţia alţii, care nu mai sunt şi atâţia luptători, care încă în viaţă sunt...

Inconjurat de ei şi de modeştii şi anonimii de azi ostenitori în ogorul ortodoxiei bănăţene, de întreg Banatul ortodox, I. P. S. nostru Mitropolit Vasile, cu ajutorul Celui de Sus, îşi va vedea încurând să desăvârşită opera Sa.

Noi, cei dela Caransebeş veche cetate de scaun vlădicesc, „Ierusalim al ortodoxiei Banatului“, în frunte cu P. S. nostru Episcop Veniamin, prin munca noastră cotidiană, îl vom ajuta, cu tot ceea ce vom putea.

Prot. Dr. Iacob Creţiu

Principele Budilă

şi

Comoara dela Sănnicolaul-Mare

Contribuţii la Istoria Banatului şi a Bisericii bănăţene în sec. XI-lea.

I. Dovezi istorice

Istoriografia românească are de rezolvat încă multe probleme vitale, învăluite în ceaţa incertitudinii, asupra cărora nu s'a spus ultimul cuvânt. Ea n'a reuşit să identifice până astăzi pe principele [ducele, judele sau jupânul] *Pudilos* — *Πουδίλου* — *Budilă*, dela finea sec. al XI-lea, considerat de scriitoarea bizantină, de viaţă imperială, *Anna Comnena*, drept o „căpetenie a Vlahilor“, care „sosind în timpul nopţii“, a adus împăratului *Alexios I Comnenul* [1081—1118], în lagărul său de lângă Anchialos [port pe Marea Neagră, la intrarea golfului Burgas], ştirea trecerii Cumanilor peste Dunăre.¹

Existenţa „judelui Vlahilor“ *Budilă*, cum îl numeşte Nicolae Iorga,² este adusă, de vestita scriitoare, în legătură cu războiul purtat între anii 1083—1096³ de către tatăl său, împăratul *Alexios I*, cu Pecene-

gii, la frontiera Dunării, în regiunea — ducată sau thema — cunoscută la scriitorii bizantini sub numele de *Paristrion* sau *Paradounavon* — *Παριστριον* sau *Παραδουναβον*⁴ — [istoricul şi geograful grec *Strabo* scrie că Romanii „numeau *Danubiu* partea de sus a fluviului, dinspre izvoare şi până la gherdăpuri, care curge mai ales prin ţara Dacilor; iar partea de jos a fluviului până la Mare, adică partea de lângă Geţi, o numesc *Istru*“],⁵ unde se pomenesc şi câteva căpetenii — *ἑξούτοι* — ale populaţiei de aici, şi anume: *Tatos*, *Chalis* sau *Halis*, *Seslav* sau *Sesthlav* şi *Szatzás*. Unul din aceştia stăpânea la *Drista* [*Durostorum*, *Silistra* de azi],⁶ altul la *Vitzana* sau *Vicina*, iar ceilalţi în alte locuri, în părţile Dobrogei de azi.⁷

Istoricul N. Iorga a argumentat că în *Paristrion* — care nu este o noţiune geografică, ci exprimă un termen administrativ şi militar, desemnând unitatea administrativă bizantină „a oraşelor şi ținuturilor dela Dunăre“ — atât aşezările etnice cât şi cele politice au avut un caracter românesc: „Că a fost atunci o sintesă la Dunăre nu e nici o îndoială“.⁸ În numele „celnicilor“ din „*Vlaşca*“ dobrogeană⁹ — care aminteşte *Vlaşca* noastră din *Torontal*,¹⁰ precum şi *Vlaşca* sau *nahija Vlaşca* din regiunea *Timişorii* din sec. XVII-lea¹¹ — Nicolae Iorga descifrează şi identifică formele onomastice româneşti: *Tatós*, „deşi accentuat greceşte“ e *Tatul*; *Sesthlav* e

1 *Anna Comnena*, II. X. 10 [ed. Bonn, I, pp. 273-274, 341], ap. N. Bănescu, *Cele mai vechi ştiri bizantine asupra Românilor dela Dunărea-de-Jos*, în *Anuarul Institutului de Istorie Naţională*, I, Cluj, 1922, p. 153; A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, II, ed. III, Bucureşti, 1927, p. 226.

2 *Istoria Românilor*, III, [Ctitorii], Bucureşti, 1937, p. 73.

3 A. D. Xenopol, o. c., p. 188; Dr. Augustin Bunea, *Incercare de istoria Românilor până la 1382*, Bucureşti, 1912, p. 92, pune la 29 Aprilie 1091 data zdrobirii Pecenegilor năvălitori.

4 N. Bănescu, *Les Duchés byzantins de Paristrion [Paradounavon] et de Bulgarie*, Bucarest, MCMXLVI, pp. 5, 45, şi urm.; Dr. M. Şesan, *Impărţirea administrativă a imperiului bizantin în timpul domniei Comnenilor şi Angelilor* [1081—1204], în revista „*Candela*“, An. L, LI, LII, [Cernăuţi, 1924], pp. 617—618.

5 *Strabo*, VII, 3, 13, ap. C. Litzica, *Texte greceşti privitoare la noi*, Bucureşti, 1913, pp. 9—10; cf. B. P. Haşdeu, *Istoria critică a Românilor*, I, Bucureşti, 1875, pp. 185—193, 244.

6 N. Bănescu, *La domination byzantine sur les régions du Bas-Danube*, în *Bulletin de la Section historique [Académie Roumaine]*, tome XIII, Bucureşti, 1927, pp. 9-10.

7 N. Iorga, o. c., pp. 66—69.

8 *Ibid.*, pp. 66.

9 *Ibid.*, pp. 61-65.

10 *Ibid.*, p. 68.

11 *Silviu Dragomir, Le Banat Roumain*, Sibiu, 1944, p. 25.

Seslav,¹² care amintește atât de bine pe Seneslav, voivodul de Argeș; Szatzas e Sacea.¹³

Paristrionul, ca ducat la granița de Nord a Imperiului, este creația împăratului *Vasile II Bulgaroctonul* [976—1025],¹⁴ care umărea, prin înființarea acestor noi unități administrative, să anihileze definitiv rezistența bulgară, și să împiedece pătrunderea barbarilor în special a Pecenegilor de pe malul stâng al Dunării,¹⁵ cunoscuți și sub numele de Bassi, Pacinați, Picinați, Picenii, Bissenii, ung. Bessenyő, definitiv zdrobiți de bizantini în lupta dela Lebunion.¹⁶

Istoricul bizantin *Kinnamos* cunoaște un Paristrion și în părțile Dunării de către Sirmium, dar — după opinia academiicianului *N. Bănescu* — aici el ar avea valoarea „unui simplu termen geografic”¹⁷ În războiul purtat de *Manuel I Comnenul* [1143—1181] cu Ungurii, la 1164, Împăratul este ajutat, după mărturia aceluiși istoric grec, de numeroase oști ale Vlăhilor, veniți „din părțile de către Pontul Euxin”.¹⁸ Odată cu răscoala fraților aromâni *Petru* și *Asan* dela 1186 și mai ales după înființarea Imperiului latin de Răsărit, a *Romaniei*, la 1204, prin cruciații francezi din cruciata IV-a, Paristrionul va apune.

(Va urma)

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

¹² Jireček Konst. József, *A Bolgárok története*, trad. Mayer Rezső, Nagy-Becskerekén, 1889, p. 185.

¹³ N. Iorga, *Les premières cristallisations d'Etat des Roumains*, în *Bulletin de la section historique de l'Académie Roumaine*, An. 5—8, Nr. 1 [Ian. 1910], pp. 33—46; Idem, în *Revista Istorică*, V, Nr. 6—7 [Iunie-Iulie, 1919]; Idem, *Istoria Rom.* III, p. 66; N. Bănescu, *Cele mai vechi știri bizantine...*, *ibid.*, p. 140.

¹⁴ Jireček, *o. c.*, p. 190.

¹⁵ N. Bănescu, *Cele mai vechi știri bizantine...* p. 141.

¹⁶ N. Iorga, *Istoria Românilor*, III, p. 69; Jireček, *o. c.*, p. 197, pune aceeași dată ca Bunea, *o. c.*, p. 92.

¹⁷ N. Bănescu, *ibid.*

¹⁸ *Ibidem.*

Aspecte ale vieții omenești în raport cu știința și credința

(Continuare)

Dacă știința și credința, dela creierea și desvăluirea lor, dela primele începuturi ale înțelegerii omului pentru tainele științifice și religioase, dela încercarea mitologică a omului de a smulge temerar lumini din absolutul dumnezeesc ca Prometeu focul pe care furându-l dela zei, pe pământ l-a adus și binemeritată pedeapsă și-a luat pentru îndrăzneala-i fără margini, n'au fost

una și pace n'a existat între ele, aceasta s'a datorat nu lipsei de desăvârșire a adevărilor cuprinse în sfera lor de acțiune, ci mai degrabă unei imperfecte stabiliri de raporturi în căutarea acestor realități materiale și spirituale. Căci știința, ca și credința, a fost la început plină de modestie, săracă și curată ca prima floare a primăverii. ghiocelul cel alb, sfios, vestitor al renașterii naturii, în fața nesfârșitelor taine, dar astăzi ea poate fi plină de mândrie, pentru că a reușit să pătrundă atâtea secrete, luminând mii și mii de probleme ale vieții omenești.

Cum însă creatura științei moderne este rațiunea omenească, aceste descoperiri n'au fost înțelese îndeajuns de lumea creștină din Evul mediu și ea socotea orice libertate a rațiunii, care ieșea din câmpul credinței, drept erezie a spiritului omenească, iar orice descoperire de natură științifică era anatemitată — blestemată, iar oameni de știință au avut de suferit în afirmarea și susținerea adevărilor.

Mulți au avut chiar de îndurat drumul pribegeiei, al exilului și al stigmatizării, găsind adăpost în alte țări decât în acelea în care s'au născut și pe care le-au iubit, fiind chiar excluși din sânul bisericilor respective.

Pela începutul veacului al 16-lea, Galileo Galilei, omul de știință, cel ce cu mîntea-i de titan se apropiase de adevărurile legilor naturii, susținând că nu soarele se învârte în jurul pământului, ci pământul în jurul soarelui. Deși fiecare dintre noi în fiecare dimineață vedem cum la orizont apăsătoare uriaș soarele, după ce în miez de zi el fusese în deplină strălucire pe drumul fără de odihnă al slăvilor cerești, ducându-se parcă să îngenunche de fiecare dată în fața Creatorului tuturor văzutei și nevăzutei, ca o închinare adusă puterii sale nemărginite, a fost cins și hulit în același timp și aruncat în închisoare și apoi amenințat cu arderea pe rug, a trebuit să se lepede formal, prin jurământ, de adevărurile pe care le susținea, însă în șoaptă de rugăciune, doar pentru sine și conștiința sa, a murmurat ca în vis cerând parcă iertare Creatorului acestor legi: „Și totuși, pământul se învârte”.

Ținta cea din urmă a științei fiind cunoașterea legilor naturii, ea va avea în decursul ei mult de pățimit în afirmarea adevărilor cuprinse în realitatea materială sau spirituală a naturii.

Martiri în știință, ca și în credință și mai ales în credința creștină, au fost, sunt și vor mai fi dealungul întregii ei dezvoltări. Pentru că știință înseamnă muncă titanică, înseamnă slujire în căutarea adevărilor, înseamnă dăruire totală și înfruntare a tuturor pericolelor ce-ar rezulta de pe urma încercărilor și a experiențelor făcute în laboratoarele lumii. Căci omul de știință adevărat, simte apăsând pe umerii de gigant toată greutatea datoriei împlinite, căci este rob al deslegării tainelor, apărător al adevărilor descoperite, precum omul de credință adevărată este martir al propriilor sale convingeri, față de adevărurile absolute ale Dumnezeirii și ale slujirii întru cele veșnice.

Nu arareori oamenii de știință, ca și cei de credință, au mers conștiinți la moarte, fiind

iluminați de duhul marilor adevăruri și binemeritatelor rezultate pentru mântuirea lumii. Dar muncă înseamnă și cinstită în căutarea adevărilor materiale sau spirituale, înseamnă martiraj în împlinirea datoriei și a chemărilor.

Mintea omului este rece, dar inima trebuie să-i fie caldă. Știința este în minte, credința este în inimă. „Mintea face genii, inima eroi”, iar amândouă în un loc nasc slujitori și apărători aprigi ai adevărilor absolute, căci știința în ultimă definiție și cuprindere este religie, este altar la care se slujește și se închină, este dăruire în spirit creștin. Piatra fundamentală a științei și a credinței este puterea gândirii, iar taina ei rămâne încă pentru multă vreme ascunsă. Și parcă tot e mai bine să credem că scânteia gândirii e smulsă din Dumnezeu care ne-a creat și care ne-a dat atât cât a vrut ea.

În știință și în credință, ca și în viața materială și cinstită spirituală a omenirii, nu există ascunzișuri în desvăluirea adevărilor și nici înșelăciune în afirmarea lor, pentru că judecata și puterea divină, a tot văzătoare și a tot știutoare demască mai întotdeauna pe cei fățarnici și răi, pe cei ce în față sunt mielusei, iar în spate sunt lupi îmbrăcați în piel de miei.

(Va urma) **Ing. chim. Atanasiu Gheorghe**

Vizitațiuni canonice

ZĂGUJENI

Duminecă 7 Martie, Comuna Zăgujeni în-bracă haină de sărbătoare, având fericirea de a primi în mijlocul său pe P. S. Sa Episcopul Veniamin.

Insoțit de Prot. Dr. I. Crețiu cons. ref. eparhial, Prot. T. Roșca și diaconul D. Băloni P. S. Sa pornește din nou, să ducă hrană duhovnicească fiilor inșetați. La hotarul comunei, mașina trebuie să oprească. O impunătoare ceată de călăreți au barat drumul. Din mijlocul lor se desprinde învățătorul Ioan Cornean, care își exprimă bucuria de a primi vizita unui ierarh. Incadrând apoi mașina, pornesc spre comună. Casele frumos ornate cu covoare alese, arată marea bucurie cu care primesc pe Înaltul Oaspe. Femei, bărbați și copii, cu lumânări aprinse în mâini, fac un cordon dela arcul de brad din drum, până la biserică. Vorbește primarul N. Meilă și apoi Păr. Gh. Sperlea ambii, mulțumind P. S. Sale pentru înalta cinste ce le-o face astăzi poposind câteva clipe între ei. După cuvântul P. S. Sa oficiază sf. liturghie, înconjurat de următorul sobor: Prot. T. Roșca, protopop tractual, Prot. Dr. I. Crețiu, cons. ref. eparhial, pr. Gh. Sperlea — Zăgujeni, A. Bohatereti — Ruginosu, R. Olariu — Prisaca, D. Grama — Borlova și diaconul D. Băloni.

La priceasnă, P. S. Sa a ținut o foarte instructivă predică, explicând conținutul evangheliei zilei, despre Judecata de apoi. Tâlcuie cuvintele acestei însemnate pericope arătând utilitatea practică a credinței și a faptelor bune. Predica P. S. Sale este plină de învățături și sfaturi folo-

sitoare, adresându-se femeilor, bărbaților și copiilor. Li îndeamnă la muncă cinstită pentru binele lor și a Țării. Munca câmpului care acum începe să-i preocupe îndeosebi, ca să nu rămână nici un petec de pământ nelucrat. Mai îndeamnă credincioșii la ascultare și supunere față de conducătorii spirituali și cei cari conduc destinele acestei Țări, arătând că prin contribuțiile noastre, Statul poate să înflorească și numai astfel putem lăsa moștenire urmașilor noștri opere folositoare ca biserici, școli, case culturale, drumuri, băi populare etc., Pe mame le sfătuie să-și crească copiii în frica lui Dumnezeu și în credința bisericii strămoșești. Combate urâtul obiceiului, introdus și în această comună de a trăi în concubinaj și a-și stărpiii copiii în pânțele.

Mulțumind pentru călduroasa primire făcută, P. S. Sa încheie implorând Pronia Divină să-și verse darul său peste această comună și peste casele lor.

Răspunsurile au fost date de corul copiilor de școală primară și de cântăreții comunei în frunte cu dl. inv. pens. Nicolae Corneanu, tatăl d-lui cons. metropolitan N. Corneanu dela Timișoara.

După terminarea sf. liturghii, P. S. Sa ieșind, împarte copiilor cărțițele de rugăciuni, icoșițe și cruciulițe. Face vizite dlui notar P. Bogdan și d-lui inv. pens. N. Corneanu, iar după masa luată la păr. Gh. Sperlea și după revidarea oficiului parohial, se îndreaptă spre comuna

JUPA

Aceeași însuflețită primire și aici ca și în celelalte comune. La Biserică așteaptă mulțimea credincioșilor dintre cari se desprinde inv. dir. Gr. Ciuntu și preotul P. Moiescu cari bineven-tează pe P. S. Sa, primul din partea școlii și a comunei politice iar al doilea din partea comunei bisericesti, exprimând bucuria de a vedea pe primul arhieru venind să servească în această biserică.

După răspunsul P. S. Sale, se începe Vecernia slujind P. S. Sa și acelaș sobor ca și la Zăgujeni. La predică, P. S. Sa ia ca temă cuvintele Evanghelistului Matei: „Iar soiul acesta de draci nu se poate scoate decât numai cu rugăciune și cu post”. (Matei 17 21).

Își exprimă marea bucurie că a putut veni să-și înalțe rugăciunea către Atotputernicul în această biserică în care Arhieru n'a mai călcat, cu toată vecinătatea de Reședință. Trece apoi la explicarea textului anunțat, arătând rolul cel mare al postului și al rugăciunii în viața duhovnicească, singurele cari au putere de întărire, și mântuire. P. S. Sa dă sfaturi acum în pragul postului, cum să petreacă timpul rugându-se neîncetat dimineața, la amiază și seara, înainte și după mâncare, înainte și după lucru. Biserica care propovăduiește dragostea pacea și frățietatea ne îndeamnă azi mai mult ca oricând ca să păzim aceste porunci căci înfrățindu-ne cu toții, de orice stare am fi și în toate, putem merge spre prosperarea noastră și a Țării. Aceleași îndemnuri părintești adresate credincioșilor în comunele vizitate le adresează și credincioșilor din Jupa.

După terminarea Vecerniei, P. S. Sa împarte și aici copiilor cruciulițe, iconițe și cărți de rugăciuni. Face apoi vizite familiilor Radu și Inv. Bistreanu, iar după o gustare la păr. P. Moisescu și după revizuirea oficiului parohial, P. S. Sa și Snta se întoarce la Reședință.

BOLOUR.

Zi de bucurie și înălțare sufletească a fost ziua de 14 Martie a. c. pentru fruntașa comună din imediata apropiere a Lugojului, Boldur.

În această zi, P. S. Sa Parintele Episcop Veniamin a binevoit să cerceteze această comună pentru a da merinde sufletelor însetate și a da sfaturi părințești credincioșilor cari au venit cu mic cu mare pentru a-l vedea și asculta. Comuna a îmbrăcat haina de sărbătoare. Prefetund ni, convoare cu cusături alese împodobeau ferestrele caseilor, iar călăreții chipeși încadrau mașina cu înaltul oaspe. La un arc de verdeață P. S. Sa este întâmpinat de popor în frunte cu primarul I. Laudacescu și notarul I. David, care în numele comunei politice, îi urează bun sosire. După răspunsul P. S. Sale mulțimea îl înconjură și pornesc cu toții spre biserică unde este binevenat de preotul locului Z. Humița.

Raportul preotului dă ocazie P. S. Sale să desvoințe o adevărată predică, referitor la obiceiul ce se înrădăcinează tot mai mult în aceste locuri și anume al sistemului de 1—2 copii, care aduce după sine denatalitatea, primejdie atât pentru Biserică cât și pentru Tară.

Sfânta Liturghie este săvârșită de P. S. înconjurat de următorul sobor: Prot. Dr. I. Crețu, cons. ref. eparhial, D. Daicovici adm. protopopesco, preoți locali Z. Humița, S. Belța și diaconul D. Băloni.

Răspunsurile Liturghiei au fost date cu măiestrie de corul bărbătesc al comunei dirijat de Inv. dir. P. Duda.

La prăceasnă, P. S. Sa pornind dela cuvintele cu cari se încheie evanghelia zilei: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde mola și regina le strică și und furi le sapă și le fură, ci vă adunați comori în cer, unde nici mola nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă nici le fură. Căci unde-i cămașa voastră, acolo va fi și inima voastră” (Matei 6, 19—21); vorbește despre pornirilor rele, cărora trebuie să le punem în fața celui mai aspru post. Cu exemple înalte din viața de toate zilele, timp de aproape o oră, ține încordată atenția ascultătorilor. Cuvintele isverâte din inimă, la inimă au mers. Dă sfaturi părințești referitor la ascultarea de preotul lor, îndemnându-i ca în totdeauna să cerceteze biserica și mai ales în timpul postului, timp destinat reculegerii sufletești, li îndeamnă la ascultare față de conducătorii comunei și cărmătorii Tarii, ca urmând sfaturile înțocmai să putem cu toții să ne bucurăm de roadele muncii la care cu toții contribuim.

După terminarea serviciului divin, P. S. Sa împarte anafură, cărți de rugăciuni, iconițe, cruciulițe iar după ce face vizita păr. S. Belța, Inv. dir. P. Duda și notarului I. David la masa în casa păr. Z. Humița.

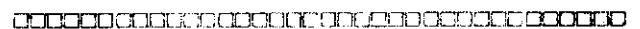
După masă, P. S. Sa face revizia oficiului parohial, după care se îndreaptă spre satul vecin

HODOS

Și aici, P. S. Sa este întâmpinat la marginea satului de bicicliști și călăreți. La primul arc de brad, P. S. Sa este întâmpinat de copiii de școală și de Di. cpt. V. Bărbosu, fiul satului. Lângă biserică la un alt arc de brad, în miros de tămâie, așteaptă credincioșii comunei, între cari notarul I. David, Inv. dir. P. Duda și neobositul Inv. dir. N. Bugaria, care în numele tuturor credincioșilor, exprimă P. S. Sale marea bucurie a satului pricinuită prin venirea Sa în mijlocul lor. După ce răspunde P. S. Sa, cu toții se îndreaptă spre sf. biserică aici păr. Em. Guliman urează Prea Sfințitului Stăpân bun-sosit și face obișnuitul raport P. S. Sa își arată bucuria cea mare ce o simte că i-a fost dat ca în această zi să poată poposi câteva minute în mijlocul credincioșilor acestei comune. Împărtășind arhicești binecuvântări tuturor, intră în sf. biserică unde oficiază Vecernia.

În cadrul acestui serviciu divin, P. S. Sa rostește predica, pornind dela cuvintele: „Precum M'a iubit pe mine Tată, așa v'am iubit și eu pe voi; rămâneți în dragostea mea” (Ion 15, 9). Predica P. S. Sale este plină de pilde, îndemnuri și sfaturi, cari pătrund adânc în sufletele credincioșilor.

După terminarea Vecerniei, P. S. Sa împarte copiilor cruciulițe, iconițe și cărți de rugăciuni, face vizita Inv. dir. N. Bugariu, se interesează de zidirea casei parohiale și trece în casa v. d. preotese A. Blajovan, unde se servește o mică gustare, iar după revizuirea oficiului parohial, P. S. Sa se îndreaptă spre Timișoara, unde va participa la o ședință la mitropolie.

BIBLIOGRAFIE TEOLOGICA

Pr. NICODIM BELEA, duhovnicul Academiei teologice „Andreiane”; *Psihologia Spovedaniei*, Sibiu 1947. În acest studiu duhovnicul Academiei din Sibiu expune cu o desăvârșită competență actul atât de important pentru mântuirea sufletească: *spovedania*. Spovedania este necesară pentru suflet ca și aerul pentru corp.

Pentru încontestabila ei valoare, lucrarea este deosebit de edificatoare pentru fiecare creștin dar mai ales pentru păstorii de suflete.

Pr. VASILE COMAN: *Cartea în slujba păstoririi creștine* Sibiu 1947. Instrumentul cel mai real al preotului pentru reușita în activitatea pastorală și pentru luminarea adevăraților creștine este: cartea. În fruntea cărților stă Biblia; apoi cărțile de rugăciune și broșurile religio-morale.

Lucrarea păr. Coman, este un prețos studiu și în acelaș timp un îndemn pentru răspândirea cărților bune, cari sunt un colaborator al preo-

tului și al credincioșilor pentru apropierea de țelul final: mântuirea!

Pr. Prof. MELENTIE ȘORA: „*Indemnuri duhovnicești*” predici, (edit. „Astra Bănățeană”). Timișoara; 1947, 200 Lei.

Sub acest titlu simbolic, pâr. prof. M. Șora, neobositul colaborator al revistei omiletice „Duh și Adevăr”, ne oferă o lucrare deosebit de folositoare pentru slujitorii altarelor.

Cunoscând excepționalele calități oratorice ale autorului, cartea se recomandă dela sine.

INFORMAȚII

Personale. P. S. Sa Pâr. Episcop Veniamin a plecat în ziua de 28 Martie a. c., la București, unde a depus împreună cu ceilalți Ierarhi jurământul după noul text. S'a întors la Reședința în seara zilei de 1 Aprilie a. c.

Inalții chiriarhi ai Bisericii ort. rom. au depus la Președinția Consiliului de Miniștri în ziua de 30 Martie a. c. în fața Dnui primministru Dr. Petru Groza, ministru ad interim la Culte în cadru solemn jurământul pentru Republica Populară Română după noul text. La această solemnitate au participat funcționarii superiori ai Ministerului Cultelor în frunte cu secretarii generali pâr. Dr. Ion Vască și Ion Nistor și D. Veștemeanu, dir. gen. al Cultelor.

După depunerea jurământului Dl Primministru a arătat importanța actului și că el este o garanție în plus a colaborării armonice dintre Stat și Biserică, ca prin munca constructivă de fiecare zi să se ierte conflictele, certurile și războaiele la care duc ignoranța, rasismul și ideea națională rău înțeleasă și să instaureze pacea și armonia socială, smulgând din suflete ura și concepțiile greșite.

În numele Chiriarhilor a răspuns I. P. Sf. Sa Iustinian, mitropolitul Moldovei și Locot. de Patriarh, mulțumind D-lui Primministru pentru caldele cuvinte de apreciere făcute la adresa Bisericii ortodoxe și promițând concursul ei loial în opera de reconstrucție materială și morală a Țării. A dorit apoi spor la muncă spre binele și progresul și bunăstarea, după care aspiră poporul, în slujba căruia stăm cu toții.

În continuare au depus jurământul șefii diferitelor culte.

În această zi toți Ierarhii au fost la dejun oaspeții Dnui Primministru.

În ziua de 31 Martie a. c. au depus jurământul Ierarhii gr.-catolici, iar în 1 Aprilie a. c. cei romano-catolici.

Duminica Ortodoxiei, s'a prăznuit anul acesta într'un cadru mai sobru și restrâns. În catedrala din Caransebeș s'a Liturghie a fost pontificată de P. Sf. Sa Pâr. Episcop Veniamin, înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi. Predica zilei a fost rostită de P. S. Sa Pâr. Episcop Veniamin, care în cuvinte simfite

a conturat valoarea ortodoxiei în trecut și pentru actualitate.

Deasemenea în toate parohiile, s'a citit pastorală P. Sf. Sale, trimisă din acest prilej.

O delegație a Bisericii Ortodoxe Române în frunte cu P. S. Episcop Nicolae Popovici al Oradiei și d. prot. Stanciu Stoian ministrul Cultelor, a plecat la Moscova.

Această delegație va lucra la pregătirea ordinii de zi a constatării panortodoxe, care va avea loc la Moscova și la care vor lua parte delegații tuturor bisericilor ortodoxe din lume.

Gest pilduitor. La indemnul și cu concursul Bisericii, femeile ortodoxe din Caransebeș, au pregătit și în anul acesta la Prăznicul Bunevestri o agapă creștinească pentru oropsii soartei.

Din contribuția benevolă au fost săturați peste 500 săraci, schilozi, călători precum și deținuții penitenciarului din loc.

Gestul creștinesc al femeilor ortodoxe din Caransebeș să fie pildă tuturor.

Congresul Ecumenic dela Amsterdam care se va ține în vara acestui an, este un eveniment important atât pentru semnificația sa religioasă cât și pentru cea umanitară. Pe plan religios această acțiune pornită din sânul protestanților anglicanilor și cu concursul bisericilor ortodoxe naționale și a vechilor catolici urmărește cu stăruință o creștinească apropiere, înțelegere și colaborare între creștinii de pretutindeni.

Problemele cari fac obiectul desbaterilor congresului dela Amsterdam, sunt sintetizate în formula: „Ordinea divină și dezordinea umană”.

Deces. În ziua de 22 Martie a. c. în com. Macoviște a încetat din viață, trecând în lumea veșniciei în vârstă de 63 ani Ruja Crețiu, mama Pâr. consilier ref. dr. Iacob Crețiu. Răposata a fost pildă vie de evlavie și alese însuși suflet și, pe cari au știut să le sădească și în sufletul ficei și fiului ei. — Dumnezeu să-i facă loc de veșnică odihnă în corturile dreptilor.

Alegerile pentru Marea Adunare Națională au avut loc în întreaga țară în ziua de 28 Martie a. c. După comunicatul Guvernului, Frontul Democrației Populare a obținut 90,8% din sufragiile generale. Marea Adunare Națională aleasă în ziua de 28 Martie, se va întruni Marți 6 Aprilie.

Ea va elabora Constituția Republicii Populare Române după care va exercita pe tot timpul duratei sale atribuțiile Adunării Legislative Ordinare.

Ministerul Industriei și Comerțului prin decizia Nr. 6563 publicată în Mon. Oficial Nr. 63 din 16, III, a. c., face cunoscut, că „proprietarii agricoli pot angaja în anul agricol 1948 muncitori agricoli, zileri cu plata prin bună invoială în natură sau în bani”.

Populația țării, după ultimul recensământ făcut la 25 I. a. c. este de 15.872.624 locuitori, cu 4.203.062 gospodării. Din acest număr populația sătească numără 12.159.435 (76,7%) iar cea

orășănească 3,713.135 suflete (23,3%). După limbă: 83,7% au limba maternă română, 9,4% cea maghiară, 2,2% cea germană, 2,7% alte limbi.

Banatul are 948.596 suflete; Transilvania 3.420.859; Muntenia: 4.995.289; Moldova 2.598.258; Oltenia: 1.717.982; Crișana-Maramureș: 1.391.672; Dobrogea: 583.217, iar Bucovina: 300.751 suflete — Anaifabeți: 3.197.278 (23,1%). Numărul bărbaților e mai mic cu 529.436 suflete ca cel al femeilor.

Familia Păr. Consilier ref. Dr. Iacob Crețiu, mulțumește din suflet Pr. Cuc. preoți suijitori precum și tuturor acelor care prin scris și prezență au luat parte la marea durere încercată prin pierderea scumpei și neuitatei mame, soacră și bunică Ruja Crețiu.

PARTEA OFICIALĂ

COMUNICAT

Nr. 1110 E. 1948.

Cuc. preoți sunt poștiți ca să arate pe cuponul mandatului de trimiterea banilor scopul pentru care se trimit, căci altcum se fac greutăți Of. Cassei eparhiale și poate avea urmări neplăcute pe seama trimițătorului, prin contarea greșită a banilor.

Consiliul eparhial

COMUNICAT

Nr. 1030 E. 1948.

Consiliul Central Bisericesc cu Nr. 658 d'n 9 Martie 1948, institutul Național Agricol a aprobat ca parohiile și preoții Bisericii ortodoxe Române să poată primi împrumuturi pentru completarea și procurarea inventarului agricol, precum și pentru exploatarea în regie proprie a pământului bisericilor și sesilor parohiale.

Ceea ce se comunică spre știre.

Caransebeș, la 17 Martie 1948.

Consiliul eparhial

COMUNICAT

Nr. 1007 E. 1948.

Se aduce la cunoștință cuc. preoți spre știre și conformare, că în Mon. Of. No. 53 din 4 III. a. c. a apărut decizia Nr. 225 a Comisiei Mon. pentru redresarea economică, și stabilizarea

economică, potrivit căreia trebuie prezentate spre marcarea la Serviciile de măsuri și greutatea din capitale jud. până la 30 VI. a. c. toate obiectele de platină, aur și argint nemarcate de Statul Român, la aur cu marca capul de zimbriu sau lupoaică, la argint cu marca doi delfini sau Coroana lui Ștefan cel Mare, iar platina cu marca un vultur cu un delfin în ghiare.

Se va plăti pentru platină 40 Lei, pentru aur 20 Lei și pentru argint 2 Lei de fiecare gram.

Pentru ceasul de aur de mână se va plăti 800 Lei, pentru cel de buzunar 1200 Lei. Pentru ceasul de argint de mână se va plăti 400 Lei, iar pentru cel de buzunar 600 Lei.

Sunt exceptate verighetele, monedele și decorațiile.

Depunerile de obiecte pentru marcarea se va face cu cerere timbrată în care se va specifica numărul și felul obiectului, și caracteristicile aceluia spre a ușura identificarea la restituire.

Cei ce nu vor prezenta până la 30 VI. a. c. vor fi pedepsiți cu închisoare corecțională dela 4—12 ani, și cu amendă potrivit art. 25 din legea 351/945 pentru reprimarea speculei ilicite, precum și confiscarea obiectului.

P. Cuc. protopopi vor controla executarea acestor dispoziții, făcând personal rezponzabili pe Cuc. preoți, pentru eventualele pedepse ce ar proveni din neglijența lor.

Caransebeș, la 12 Martie 1948.

Consiliul eparhial

CIRCULARE

Nr. 532 B. 1948

On. Minister al Cultelor. cu adresa Nr. 4897/1948 din 10 Februarie a. c., ne comunică următoarele:

Sesizați de numărul mereu crescând al tinerilor cu studiile teologice incomplete, cari solicită dispense de studii și aprobări de hirotoniri.

Avându-se în vedere că motivele circulare noastre Nr. 649/1946, nu mai pot fi invocate, deoarece au trecut aproape 4 ani dela încetarea războiului, în cari cei ce și-au întrerupt studiile pentru satisfacerea obligațiilor militare, au avut timpul necesar pentru terminarea studiilor superioare teologice.

Considerând că avem în prezent un număr îndestulător de tineri licențiați în teologie, pentru a se putea satisface nevoile duhovnicești ale parohiilor vacante.

Avem onoare a vă face cunoscut că, pe viitor nu se mai acordă dispense de studii în vederea hirotoniei în diacon sau preot.

Ceea ce se comunică spre știre tuturor celor interesați.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută la 25 Februarie 1948.

Episcop:

+ VENIAMIN

Consilier eparhial

Prot. Dr. Marcu Bănescu

Nr. 777 B. 1948

On. Minister al Cultelor cu adresa Nr. 7543 1948 din 26 Februarie a. c. ne comunică următoarele:

Avem onoare a vă face cunoscut că în conformitate cu prevederile art. 35 din legea pentru regimul general al cultelor art. 1 al. c. și art. 10 al. c. din legea Nr. 384 (1945) Mon. Oficial Nr. 105 din 12, V. 1945) precum și cele ale art. 82 al. g. din legea Nr. 746 1946 pentru Statutul Funcționarilor Publici, toate mișcările de personal salariat de Stat (numiri, transferări, dăruiri, reprimiri și pensionări) nu își produc efectul legal, decât după publicarea deciziei de recunoaștere din partea Ministerului Cultelor, în Monitorul Oficial.

În consecință, pentru a se evita situații neclare vă rugăm, să binevoiiți a dispune, ca mutațiile personalului clerical și administrativ din posturile lor să se producă numai după publicarea deciziei respective în Monitorul Oficial.

Ceea ce se comunică spre știre personalului clerical și administrativ din eparhie.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 16 Martie 1948.

Consiliul eparhial

CONCURS

Nr. 763 B. 1948.

Renunțând adunarea parohială la dreptul ei de alegere, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru întregirea prin numire, din partea Cons. Eparhial a parohiei vacante de cl. II din comuna **Socolar** Protopresbiteratul Bisericii-Albe.

I. BENEFICII :

1. Sesiunea parohială în extensiune de 64 jug pământ arabil și fânețe.

2. Birul și venitele stolare uzitate.

3. Casă parohială.

II. INDATORIRI :

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regula, în fiecare Duminică sau sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerația

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului numit.

Cererile de concurs prevăzute cu documentele convenite și adresate Ven. Cons. Eparhial se vor înainta Prea On. Of. Protopresbiterat al Bisericii-Albe în Răcășdia.

Caransebeș din ședința Consiliului Eparhial ținută în 16 Martie 1948.

Episcop: Consilier referent
+ **VENIAMIN** Prot. Dr. Marcu Bănescu

— IRMOSIER —

Sub îngrijirea Dnii Prof. C. Vindu, dela Academia teologică din Caransebeș, cunoscut în cele necesare împodobirii stranei bisericești s'a tipărit „IRMOSIERUL“.

Cu un cuprins bogat, portativ broșat și cu supraveghiere muzicală în compunere, acest irmosier era de mult asteptat.

Pașunile exemplare în scurt timp vor împânzi colțul nostru de țară, aducând bucurie și ajutând la rugăciune pe cei interesați.

Se poate comanda dela Autor, având adresa de mai sus.

Dulceța neîntrecutelor noastre melodii bisericești-bănățene se poate culege din această lucrare.

Parchetul Tribunalului Caransebeș

Noi, Procurorul-șef al parchetului Tribunalului Caransebeș. Văzând cererea făcută de Dna Agafia I. Amurăriței, domiciliată în Caransebeș, Str. Episcop Popasu No. 8, județul Severin, prin care cere reconstituirea actului său de naștere fiind născută în comuna Cotiugenii-Mari, jud. Soroca, în anul 1909, luna Aprilie 8, din părinți Timotei Pafnutie Mociuțchi, născută Mija.

Văzând dispozițiunile Decretului Lege No. 4062/1940 privitoare la modul de dovedire a actelor de stare civilă, ●celor refugiați din Basarabia și Bucovina de nord.

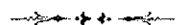
Invităm orice persoană care deține un extras sau alte scrisuri privitoare la actul de mai sus, precum și orice autoritate, să le depună neîntârziat la grefa Tribunalului Caransebeș.

Totodată invităm orice persoană care cunoaște pe petiționară să se prezinte de îndată la acest parchet, pentru a arăta înscris datele ce le posedă cu privire la starea civilă a aceluia ce a cerut reconstituirea actului.

Procuror-șef,

Dos. 135/1948

V. Bărbier

— COMUNICAT —

Serviciul Control Pescuit Regiunea Banat, pe baza Deciziei Ministeriale Nr. 514, 1948, anunță, că se interzice pescuitul dela 1 Aprilie — 15 Maiu a. c., în apele Dunării, Mureșului și lacurilor din imediata apropiere, iar dela 15 Aprilie — 15 Maiu a. c., în toate râurile și apele lor din această regiune. În acest timp este oprit vânatul și comerțul peștelui care-și formează reproducția.